

A stylized globe icon composed of blue and white curved lines, positioned to the left of the main title.

Profilaktyka szkolna

wobec wyzwań współczesności –
koncepcje, badania, propozycje rozwiązań

Redakcja naukowa:
Zbigniew B. Gaś

Lublin 2017

WYŻSZA SZKOŁA EKONOMII I INNOWACJI W LUBLINIE

Seria wydawnicza:
Monografie Wydziału Administracji i Nauk Społecznych WSEI

**Profilaktyka szkolna wobec wyzwań współczesności –
koncepcje, badania, propozycje rozwiązań**

Redakcja naukowa:
Zbigniew B. Gaś

Recenzenci:
prof. dr hab. Wioletta Tuszyńska-Bogucka
prof. UAM dr hab. Jacek Pyżalski

© *Copyright by* Innovatio Press Wydawnictwo Naukowe
Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie

Wszelkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie, przedrukowanie i rozpowszechnianie
całości lub fragmentów niniejszej pracy bez zgody wydawcy zabronione.

Skład, łamanie i projekt okładki:
Marek Szczodrak, Anna Konieczna

Korekta:
Maria Padło

Printed in Poland
Innovatio Press Wydawnictwo Naukowe
Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji
20-209 Lublin, ul. Projektowa 4
tel.: + 48 81 749 17 77, fax: + 48 81 749 32 13
www.wsei.lublin.pl

ISBN 978-83-64527-73-9

SPIS TREŚCI

Ewolucja profilaktyki w zmieniającej się szkole (Zbigniew B. Gaś)	7
Współczesny multikulturalizm jako wyzwanie dla systemu edukacji (Robert T. Ptaszek)	15
Wprowadzenie	15
Dlaczego kryzys współczesnej kultury Europejskiej jest wyjątkowy?	17
Jak można w pół wieku odrzucić dokonania dwóch tysiącleci?	19
Kontrkulturowa krytyka chrześcijaństwa	19
Unia Europejska a kultura chrześcijańska	22
Sobór Watykański II – Kościół a neutralność światopoglądowa	25
Dlaczego multikulturalizm nie może działać w praktyce?	28
Podsumowanie	29
Bibliografia	30
Netografia	31
Specyfika życia szkolnego: szansa rozwojowa czy zagrożenie dla wszech- stronnego rozwoju ucznia (Marian Zdzisław Stepulak)	33
Wprowadzenie	33
Szkoła jako system edukacyjny – szanse i zagrożenia	34
Szkoła jako system wychowawczy – szanse i zagrożenia	36
Zakończenie	40
Bibliografia	41
Netografia	43
W poszukiwaniu systemowych rozwiązań dla integracji w szkole celów dydaktycznych, wychowawczych i profilaktycznych (Krzysztof Ostaszewski)	45
Wprowadzenie	45
Szanse i zasoby systemowe	46
Bariery i ograniczenia	48
Nowe rozdanie – stare problemy	50
Koncepcja pozytywnego rozwoju dzieci i młodzieży	52
Przeorientowanie misji szkoły	53
Warunki realizacji	55
Zakończenie	57
Bibliografia	57
Digitalny imigrant czy digitalny tubylec? Kilka uwag o kompetencjach techniczno-medialnych współczesnego nauczyciela polonisty (Magdalena Marzec-Józwicka)	61
Wprowadzenie	61
Znaczenie kompetencji medialnych i technicznych	62
Poloniści i media	63
Sposoby radzenia sobie polonistów z rzeczywistością wirtualną	66
Zakończenie	70

Bibliografia	72
Różne odmiany kryzysu psychicznego w okresie dorastania	
(Barbara Pilecka)	75
Wprowadzenie	75
Kryzys jednej czwartej życia	76
Czynniki ryzyka kryzysu suicydalnego	77
Grupy podwyższonego ryzyka kryzysu i zjawisko maltretowania	78
Uzależnienie od środków odurzających	81
Zakończenie	82
Bibliografia	83
Efekty psychopatologiczne picia alkoholu w adolescencji przekazywane w dorosłość (Roman Chwedorowicz, Henryk Skarżyński, Weronika Pucek, Tadeusz Studziński)	85
Wprowadzenie	85
Formowanie i modyfikacja neuropsychologicznych funkcji w adolescencji	87
Wpływ intensywnego picia alkoholu w adolescencji na układ dopaminergiczny przedczołowej kory mózgowej w dorosłości	90
Rola wrodzonej odporności immunologicznej w uzależniającym działaniu alkoholu w adolescencji	94
Zakończenie	100
Bibliografia	101
Życie duchowe jako czynnik chroniący – katecheza szkolna jako szansa oddziaływań profilaktycznych (Krzysztof A. Wojcieszek)	107
Wprowadzenie	107
Uzasadnienie poszukiwań profilaktycznych	108
Katalogi czynników chroniących	109
Intrygujący brak Obecności	109
Baza wiedzy o ochronnej roli aktywności religijnej	110
Badania polskie na temat roli religijności jako czynnika chroniącego	111
Czy i jak można wzmacniać ten czynnik chroniący? Szansa katechezy szkolnej ..	113
Katecheza a więź społeczna	114
Bibliografia	115
Za barierą milczenia, czyli jak pomóc dziecku z mutyzmem wybiórczym w szkole (Edyta Worobiej)	119
Mutyzm wybiórczy – istota zjawiska	119
Przyczyny mutyzmu wybiórczego	123
Konsekwencje mutyzmu wybiórczego	126
Kierunki pomocy dziecku z mutyzmem wybiórczym w szkole	127
Technika <i>sliding in</i>	130
Zakończenie	133
Bibliografia	133

Jakość szkolnych programów profilaktyki w różnych typach szkół (Grzegorz Kata)	137
Rola szkoły w działaniach profilaktycznych	137
Konstruowanie szkolnego programu profilaktyki	139
Metodologia badań własnych	142
Analiza wyników	144
Wnioski	151
Bibliografia	153
Trudny powrót nastolatka do szkoły po przebytej chorobie onkologicznej (Aneta Kruk)	155
Społeczny wymiar choroby nowotworowej	156
Psychiczny wymiar choroby nowotworowej	157
Płaszczyzna nastolatka	159
Jak rodzice postrzegają powrót nastolatka do szkoły	161
Jak szkoła radzi sobie z powrotem adolescenta do szkoły?	163
Różne formy wsparcia	163
Bibliografia	165
Funkcjonalność wychowawcza rodziny pochodzenia a wypalenie w zawodach usług społecznych (Piotr Kwiatkowski)	167
Wprowadzenie	167
Struktura syndromu wypalenia	168
Źródła wypalenia – znaczenie stresu zawodowego	172
Resiliencja a funkcjonalność wychowawcza rodziny	178
Hipoteza	179
Zmienne i pomiar	180
Metoda i osoby badane	183
Rezultaty badań	183
Wnioski	193
Bibliografia	195